

OPUSTOSZAŁE MORZA

*Jak Unia Europejska wydaje setki milionów euro
na budowę tysięcy nowych jednostek połowowych,
powodując zwiększenie poziomu eksploatacji
wyniszczonych stad ryb*

Czerwiec 2013 r.

Jack Thurston i Nils Mulvad

jack@fishsubsidy.org
nils.mulvad@kaasogmulvad.dk

**FISH
SUBSIDY
.ORG**

**AN
EU TRANSPARENCY
INITIATIVE**

Streszczenie

Niniejszy komunikat opisuje podział subsydiów na budowę jednostek rybackich od roku 1994 do 2006, kiedy to Unia Europejska zaprzestała udzielania tego rodzaju pomocy. W tym okresie UE wydała 890 milionów euro na subsydia przeznaczone na budowę 5.860 nowych jednostek rybackich. Pomoc unijna została uzupełniona finansowaniem z budżetu państw członkowskich w kwocie 307 mln euro, oraz udziałem sektora prywatnego w wysokości 1,4 mld euro.

74 procent funduszy UE skierowano na budowę jednostek hiszpańskich. Kolejnymi co do wielkości subsydiów beneficjentami były Portugalia (11 procent) i Francja (6 procent).

Budowa nowych jednostek połowowych zwiększa unijną zdolność połowową i przyczynia się do nadmiernej eksploatacji przetrzebionych unijnych zasobów rybnych.

Tło

Parlament Europejski rozważa możliwość wprowadzenia zmian w Europejskim Funduszu Morskim i Rybackim, w celu umożliwienia bezpośredniego finansowania flot rybackich UE. Planowane zmiany obejmują subsydia na modernizację, wymianę silników oraz ponowne wprowadzenie pomocy na budowę nowych jednostek połowowych.

Jeśli proponowane zmiany zostaną przyjęte, będą one sprzeczne ze zobowiązaniami do wyeliminowania szkodliwych subsydiów przyczyniających się do nadmiernej mocy połowowych i do przelowienia. Zobowiązania te zostały złożone na Światowym Szczyście Zrównoważonego Rozwoju w 2002 r., na posiedzeniu Konferencji Stron Konwencji o Różnorodności Biologicznej w 2010 r. i na konferencji ONZ poświęconej zrównoważonemu rozwojowi w 2012 r. (Rio+20). Są one także sprzeczne ze zobowiązaniami wobec Światowej Organizacji Handlu (WTO). W 2006 r. Komisja Europejska złożyła propozycję Grupie Negocyjacyjnej w Sprawie Zasad przy Światowej Organizacji Handlu, wzywającą do zakazu subsydiowania zarówno budowy nowych jednostek połowowych, jak i remontu istniejących jednostek. W propozycji tej czytamy, że:

“Wydaje się więc oczywiste, że najbardziej skuteczną metodą rozwiązania tego problemu jest wprowadzenie zakazu najbardziej

kontrowersyjnych subsydiów związanych ze zdolnością połowową w kontekście budowy nowych jednostek połowowych i przeznaczaniem subsydiów na modernizację istniejących jednostek. Należy przestrzegać zasady, aby pomoc publiczna w żadnym wypadku nie przyczyniała się do powstawania nadmiernych mocy połowowych”.

W latach 2007-2013 ogólna suma subsydiów na rybołówstwo i przemysły pokrewne przeznaczona z Europejskiego Funduszu Rybackiego UE wyniesie 43 miliardy euro. Paliwo przeznaczone do jednostek połowowych zwolnione jest z podatku. Wsparcie ze strony budżetu państwa oraz finansowane przez UE rybne umowy o partnerstwie w sprawie połowów z krajami spoza UE także mają na celu subsydiowanie flot rybackich i przemysłu rybackiego w całej Unii Europejskiej. Przed 2007 r. UE finansowała rybołówstwo i pokrewne gałęzie przemysłu korzystając z Instrumentu Finansowego Orientacji Rybołówstwa

(IFOR) (1994-2006). Budowa nowych jednostek połowowych była jednym z największych programów subsydiowanych przez IFOR.

Ile to kosztowało?

UE wydała 890 milionów euro na budowę nowych jednostek rybackich w latach 1994-2006. W rekordowym roku 2002 wydano na ten cel 213 milionów euro z funduszy UE. Obok funduszy unijnych dodatkowym źródłem finansowania było 307 milionów euro pochodzących z budżetów państw członkowskich. Ogółem na budowę nowych jednostek połowowych (fundusze unijne, środki budżetowe oraz fundusze sektora prywatnego) wydano 2,6 miliarda euro. Najwięcej przypadło w udziale Hiszpanii, około 74 procent. Za nią uplasowała się Portugalia - 11 procent oraz Francja - 6 procent.

ZBUDOWANY ZA UNIJNE DOTACJE STATEK ALBACORA UNO ZNANY JEST Z PROWADZENIA NIELEGALNYCH POŁOWÓW

WYDATKI NA BUDOWĘ STATKÓW, 1994-2006

Kraj	Fundusze UE €	Udział	Współfinansowanie krajowe €	Liczba statków
Hiszpania	659.050.950	74 %	205.089.608	3.495
Portugalia	98.503.567	11,1 %	16.685.184	514
Francja	50.928.126	5,7 %	44.568.357	678
Włochy	19.107.262	2,1 %	7.408.011	141
Irlandia	16.491.406	1,9 %	8.972.317	62
Niemcy	10.670.734	1,2 %	5.766.824	75
Grecja	9.895.384	1,1 %	3.216.271	524
Dania	9.256.283	1,0 %	2.447.698	74
Belgia	7.317.209	0,8 %	9.042.545	27
Szwecja	7.234.769	0,8 %	1.823.515	88
Finlandia	1.954.368	0,2 %	1.970.327	175
Estonia	376.180	< 0,1 %	54.527	6
Malta	138.983	< 0,1 %	19.855	1
Ogółem	890.925.222	100 %	307.065.037	5.860

10 PORTÓW, KTÓRE NAJBARDZIEJ SKORZYSTAŁY Z UNIJNYCH SUBSYDIÓW NA BUDOWĘ NOWYCH JEDNOSTEK

Port	Kraj	Fundusze UE €	Nowe jednostki floty
Vigo	Hiszpania	62.285.591	80
Sta. Eugenia Riveira	Hiszpania	40.436.494	98
Las Palmas	Hiszpania	34.222.248	38
Cillero	Hiszpania	26.613.869	46
Huelva	Hiszpania	26.474.886	32
Bermeo	Hiszpania	23.230.629	45
La Guardia	Hiszpania	22.770.229	41
Burela	Hiszpania	19.910.004	55
Marin	Hiszpania	17.365.461	35
La Coruna	Hiszpania	16.858.353	41

10 NAJWIĘKSZYCH JEDNOSTEK ZBUDOWANYCH ZA FUNDUSZE UNIJNE

Jednostka	Port macierzysty	Fundusze EU miliony €	Rodzaj narzędzia połowowego	Długość metry
Helen Mary	Rostock, Germany	5,20	Włok pelagiczny	116,7
Albatun Tres	Ribeira, Hiszpania	4,31	Okrężnice	115
Albatun Dos	Ceuta, Hiszpania	4,31	Okrężnice	116
Albacora Uno	Ribeira, Hiszpania	3,09	Okrężnice	105
Franca Morte	Bermeo, Hiszpania	2,98	Włok denny	73,8
Doniene	Vilagarcia de Arousa, Hiszpania	2,97	Okrężnice	109,3
Txori Agri	Bermeo, Hiszpania	2,92	Okrężnice	106,5
Txori Toki	Bermeo, Hiszpania	2,92	Okrężnice	106,5
Izurdia	Vigo, Hiszpania	2,89	Okrężnice	108
Alakrana	Bermeo, Hiszpania	2,67	Okrężnice	104,3

Charakterystyka floty zbudowanej przez Unię Europejską

Spośród 5.860 nowych jednostek połowowych zbudowanych przy wykorzystaniu unijnych funduszy, 60 procent stanowiły jednostki pływające pod hiszpańską flagą, 12 procent pod flagą francuską, a 9 procent pod flagą portugalską. Jeśli chodzi o pozostałe państwa, które skorzystały z pomocy do budowy nowych jednostek, to udział każdego z nich kształtował się na poziomie poniżej dwóch procent. Państwa te to Belgia, Niemcy, Dania, Estonia, Finlandia, Grecja, Irlandia, Włochy, Malta i Szwecja.

Jeśli chodzi o rodzaj narzędzi połowowych to najwięcej środków unijnych, czyli kwotę 401 milionów euro, przeznaczono na budowę trawlerów prowadzących połowy za pomocą trałów dennych. Na drugim miejscu uplasowały się sejnery, na które wydano 131 milionów euro. Na budowę takłowców do połowu dryfującymi sznurami haczykowymi

wydano 108 milionów euro, na budowę jednostek do połowu sieciami skrzelowymi 92 miliony euro, a na budowę longlinerów do połowu linami stawnymi 75 milionów euro. Port Vigo w północno-zachodniej Hiszpanii okazał się największym beneficjentem. Zbudowano tam 80 jednostek, na które z funduszy UE wydano ogółem 62 miliony euro. Subsydia w większości przeznaczone były na budowę dużych jednostek. 63 procent funduszy przeznaczono na jednostki o długości co najmniej 24 m. Tylko 7 procent funduszy zostało wydanych na jednostki o długości poniżej 12 metrów.

Wpływ na zasoby rybne

Pomoc na budowę i modernizację jednostek połowowych spowodowała utrzymanie połowów na niezmiennym poziomie, a nawet wzrost jego poziomu. Budowa nowych, większych i coraz potężniejszych jednostek prowadzi do wzrostu unijnej zdolności połowowej i powoduje wzmocną

eksploatację zasobów ryb, które są w stanie załamania lub na jego krawędzi. Wzrost zdolności połowowej floty podważa wszelkie wysiłki UE zmierzające do ochrony wód morskich i łowisk.

Ze względu na niską jakość danych, naukowcy byli w stanie oszacować wielkość zasobów rybnych i śmiertelności połowowej jedynie w stosunku do jednej trzeciej unijnych zasobów ryb. W łowiskach, dla których istnieją dane, doszło do przełowienia 39 procent zasobów ryb. W Morzu Śródziemnym przełowienie znanych zasobów ryb osiągnęło szokujący poziom 88 procent.

STATEK ALBATUN TRES PODCZAS POŁOWÓW TUŃCZYKA

Unijna flota rybacka nadal ma zdolność połowową, która przewyższa dwu-, trzykrotnie zrównoważony poziom. Finansowanie budowy nowych jednostek nie pomoże w osiągnięciu równowagi między zdolnością połowową, a dostępnymi zasobami. Wprost przeciwnie, dysproporcja powiększy się i doprowadzi do szybszego kurczenia się zasobów ryb, co będzie miało negatywny wpływ na środowisko morskie, na perspektywiczne możliwości utrzymania się rybaków, a w ostatecznym rozrachunku, na konsumentów ryb w całej Europie.

Państwa członkowskie zapłaciły miliony euro w formie unijnych subsydiów na flotę do połowów tuńczyka błękitnopłetwego, mimo krytycznego stanu tego stada, obniżenia w ostatnich latach kwoty połowowej przyznawanej przez Unię, oraz mimo porozumienia ICCAT (Międzynarodowa Komisja ds. Ochrony Atlantyckiego Tuńczyka). Duże subsydia zostały także przeznaczone na modernizację biskajskiej i iberyjskiej floty trawlerów do połowu białych ryb oraz zachodniośroziemnomorskich flot do połowu morszczuka. Wszystkie te stada są przełowione.

Organizacja **Fishsubsidy.org** zbiera i analizuje dane dotyczące subsydiów Unii Europejskiej skierowanych do sektora rybołówstwa w sposób, który jest użyteczny dla obywateli Europy. Organizacja jest finansowana przez **The Pew Charitable Trusts**, fundację działającą na rzecz poprawy polityki publicznej, informowania społeczeństwa i stymulowania obywatelskiej aktywności.

